

Metodrådet
Elvar Theodorsson
Ordförande

2021-03-22

Regionsjukvårdsledningen

Årsrapport 2020 för Metodrådet i Sydöstra Sjukvårdsregionen

Sammanfattande analys

De frågor som främst engagerar Metodrådet SÖ i dagsläget är:

1. Metodrådets stöd till de fyra NPO som Sydöstra Sjukvårdsregionen är värd för: a. NPO kvinnosjukdomar och förlossning, b. NPO barn och ungdomars hälsa, c. NPO perioperativ vård, intensivvård och transplantation, d. NPO rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin exemplifierad med frågan om Intagningstest vid lågriskfödslar – vilket är en mycket kontroversiell fråga inom obstetrikern
2. Det önskemål och uppdrag som SKRs NAG-HTA har riktat till Metodrådet SÖ att ge stöd i utvecklingen av den mall för de konsekvensbeskrivningar av standardiserade vårdförlopp som NPO skall använda.
3. Medicinsk och hälsoekonomisk evidens för robot-assisterad kirurgi – fråga väckt av Regionledningen i Kalmar främst eftersom produktiviteten inom Gynekologisk kirurgi i praktiken har halverats efter införandet av robotkirurgi
4. Hur RSLs projekt avseende Ordnat införande av Medicinsk Teknik ska förenas optimalt med HTA och ta hänsyn till befintliga beslutsstrukturer inom SÖ sjukvårdsregionen.
5. Framtida bemanning och verksamhet inom Metodrådet SÖ efter Sven Falks utredning. Denna fråga upptar Metodrådet SÖ indirekt och stör inte arbetsordningen eller aktuella fokus.

2020 ett speciellt händelserikt

För Metodrådet i Sydöstra sjukvårdsregionen var år 2020 ett speciellt händelserikt år bl a av följande skäl

1. Det mångåriga nationella samarbete som Metodrådet har varit drivande i för att uppnå samsyn i Sverige avseende diagnostik och behandling av **abdominell rektusmuskeldiastas** ("bukväggsbråck" efter graviditet) bar under året frukt i den publikation som framgår nedan:
<https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1457496920961000> . De arbetsformer som använts för att uppnå enighet och resultatet av arbetet har även

väckt internationell uppmärksamhet.

Original Research Article

MANAGEMENT OF DIASTASIS OF THE RECTUS ABDOMINIS MUSCLES: RECOMMENDATIONS FOR SWEDISH NATIONAL GUIDELINES

A. Carlstedt¹, S. Bringman^{2,3}, M. Egberth⁴, P. Emanuelsson⁵, A. Olsson^{6,7}, U. Petersson⁸, J. Pålstedt^{3,9}, G. Sandblom^{6,10} , R. Sjö Dahl¹¹, B. Stark¹², K. Strigård¹³, J. Tall^{3,9}, E. Theodorsson¹⁴

2. Metodrådet SÖ är nu representerat med tre av sina medlemmar i Medicintekniska Produktrådet (**MTP-rådet**) som är en nationell expertgrupp med sjukvårdsregional och extern representation, vilken ingår i samverkansmodellen för medicinteknik inom Sveriges kommuner och regioner. MTP-rådet beslutar om vilka medicintekniska produkter som ska omfattas av den nationella processen för ordnat införande. Regionerna har gett mandat till MTP-rådet att ge rekommendationer om dessa produkter ska användas eller inte. Sydöstra sjukvårdsregionen representeras av Björn Liljekvist, Claes Lennmarken och Erik Gustavsson.
3. Metodrådet fick för första gången i uppdrag att lämna in bidrag till SÖ sjukvårdsregionens synpunkter på tre **nationella vårdförlopp** – a. kognitiv svikt, b. osteoporos, och c. hjärtsvikt.
4. Det är uppenbart logiskt att Metodrådet Sydöstra bör ha fokus på att **stödja de nationella programområden som SÖ Sjukvårdsregionen ansvarar för**: a. NPO kvinnosjukdomar och förlossning, b. NPO barn och ungdomars hälsa, c. NPO perioperativ vård, intensivvård och transplantation, d. NPO rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin. Redan senhösten 2020 fick Metodrådet SÖ i uppdrag att utreda den vetenskapliga evidensen för s.k. "Intagningstest" (kardiotokografi) vid s.k. lågriskfödslar – en mycket kontroversiell fråga både inom Sverige och internationellt. Frågan kom genom NPO kvinnosjukdomar och förlossning från **CTG-gruppen** som är tillsatt av Barnmorskeförbundet, Svensk Förening för Obstetrik och Gynekologi och Regionernas ömsesidiga försäkringsbolag (LÖF). Metodrådet har tilldelat arbetet med denna fråga hög prioritet i synnerhet som det är det första uppdraget som ett av sjukvårdsregionens NPO riktat till Metodrådet SÖ. Raymond Lenrick arbetar i skrivande stund mycket aktivt med en nationell remiss över den rapport som Metodrådet SÖ har skrivit i frågan som med säkerhet kommer att engagera Metodrådet nu under första halvåret 2021.
5. Nationell samverkan för metoder inom kunskapsstöd (**NAG-HTA**) är en arbetsgrupp inom SKR under ledning av Johan Thor där SÖ sjukvårdsregionen representeras av Raymond Lenrick. Dess uppdrag är att vägleda alla nationella programområden (NPO) och deras nationella arbetsgrupper (NAG) i arbetssätt och metoder för tillförlitlig kunskapsstyrning med god legitimitet. NAG-HTA skall bidra till att tillgodose NPO:s och NAG:s behov av HTA genom samverkan mellan sjukvårds- och regionala HTA-enheter och SBU med nära koppling till det befintliga HTA-nätverket. SBU är för tiden fullt upptaget med sina regeringsuppdrag som främst rör kvinnosjukdomar, t ex frågan om Lipödem. SBU bedömer enbart vetenskaplig evidens och kommer inte med råd t ex avseende terapi.

Inom HTA Syd – Skåne, Blekinge och Kronoberg - har en fin nytändning skett, och de har kapacitet och förmåga att möta sina lokala behov och de önskemål som finns på nationell nivå. Västra Götaland som i många år varit förebild för andra HTA-verksamheter i Sverige genomgår nu en pensionsomväxling som medför att de för närvarande måste fokusera på egna uppdrag och hålla nationella uppdrag på avstånd. Stockholm/Gotland är underbemannat och frustrerat, vilket förstärks av att Johan Thor som ordförande för NAG HTA (HTA verksamheter inom SKR) och dess uppdrag inte har fått förväntat nationellt stöd som skulle behövas för att NAG- HTA ska kunna fungera optimalt. Metodrådet Sydöstra har på konkret förfrågan erbjudit sitt stöd.

Sedan i början av innevarande vecka finns ett konkret uppdrag från NAG-HTA till Metodrådet SÖ att leda arbetet med att ta fram en generell mall och metod för hur praktiska och ekonomiska konsekvenser av de beslut som fattas inom Sveriges NPO ska genomföras hos tjänstemän och politiska ledningar i landets sjukvårdsregioner. I uppdraget ingår att samarbeta med Kjell Ola Engman i Sörmland och Emelie Heintz i Stockholm. Metodrådet SÖ har redan påbörjat arbetet och enighet har uppnåtts om att dela upp uppdraget i tre delar: 1. *Hälsoekonomi* – under ledning av Emelie Heintz, 2. *Etik* – under ledning av Erik Gustavsson och 3. *Sjukvårdspolitiska frågor* - där Elvar Theodorsson, Raymond Lenrick och Kjell Ola Engman är ansvariga. Emelie Heintz samarbetar redan med Thomas Davidson och Lars-Åke Levin inom Prioriteringscentrum i frågan och de har redan ett preliminärt förslag till de hälsoekonomiska delarna av mallen för konsekvensbeskrivningar. Erik Gustavsson har ett nätverk omkring sig inom Prioriteringscentrum och han har ett gott stöd av avdelningschef Lars-Åke Levin. Raymond Lenrick, Kjell Ola Engman och jag skulle uppskatta mycket i fall intresserade och erfarna personer inom Sydöstra Sjukvårdsregionen sätter av tid för att stödja oss med att skapa krav för konsekvensbeskrivningar för nationella standardiserade vårdförlopp så att de blir användbara för de administrativa och politiska ledningarna för Regioner och Landsting i Sverige. Målsättningen är att ha framme en statusrapport och arbetsplan till den 15 maj.

6. Sydöstra sjukvårdsregionen tillsatte **Sven Falk som utredare av Metodrådets arbete** och för att inkomma med förslag kring fortsatt verksamhet. De medlemmar av Metodrådet SÖ som hade förmånen att träffa Sven fick respekt och förtroende både för Sven Falk som person och för hans arbets sätt.
7. Metodrådet har i flera år haft ett nära samarbete med Regionsjukvårdsledningens projekt om **ordnat införande av medicinsk teknik** och cheferna för Medicinsk Teknik i de tre ingående Regionerna är sedan några år uppskattade ordinarie medlemmar även av Metodrådet SÖ.

Tillkomsten av de nationella programområdena (NPO) ställer helt nya och skarpa krav på att ta fram förslag till diagnostik och behandling i konkreta situationer. HTA- enheterna i Sverige arbetar mycket aktivt just nu med sin anpassning till detta, och vi i Metodrådet SÖ har sällan eller aldrig ägnat så mycket tid åt vårt arbete eftersom vi har en stor fråga som kom genom SÖ NPO om obstetrik och en mycket bred fråga från Regionledningen i Kalmar om vetenskaplig och hälsoekonomisk evidens samt utnyttjande av operationsresurser för robot-assisterad kirurgi.

Genomförda aktiviteter

Sedvanliga rapporter

Vetenskaplig evidens för bilddiagnostik med magnetresonansteknik och riktade fusionsbiopsier vid misstänkt prostatacancer

https://sydostrasjukvardsregionen.se/wp-content/uploads/2020/12/Fusionsbiopsier_2020-11-20.pdf

Fettsugning som behandling vid lipödem

https://sydostrasjukvardsregionen.se/wp-content/uploads/2020/09/metodradet_2020_fettsugning_som_behandling_vid_lipodem.pdf

Medicinsk-teknisk rapport: Egenmonitorering av hjärtrytm med Coala Heart Monitor®

Metodrådet har valt att avvakta med publiceringen av denna färdigställda rapport till enighet har uppnåtts om införandet av tekniken.

Rapport publicerad i vetenskaplig tidskrift

Management of Diastasis of the Rectus Abdominis Muscles: Recommendations for Swedish National Guidelines.

Carlstedt A, Bringman S, Egberth M, Emanuelsson P, Olsson A, Petersson U, Pålstedt J, Sandblom G, Sjö Dahl R, Stark B, Strigård K, Tall J, Theodorsson E.

Scand J Surg. 2020 Sep 28:1457496920961000. doi: 10.1177/1457496920961000. Online ahead of

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32988320/>

Inskickat manuskript i samarbete med CAMTÖ i Örebro

The evidence base of Standardized Cancer care Pathways; a systematic review

Olsson, L., Sjö Dahl, R, Theodorsson, E.

Resultat

Aktivitetserna som listas ovan är resultat i Metodrådets arbete

Utvecklingstendenser

Aktivitetserna som listas ovan är visar framtida utveckling av Metodrådets arbete

Resultat av samverkan

Aktivitetserna som listas ovan visar resultat av samverkan i Metodrådets arbete

Patientföreträdare

Patientföreningen Lymf Kalmar län föreslog den frågeställning som ledde till rapporten om Lipödem.

Medlemmar av Metodrådet deltar regelbundet i de sex årliga samlingar av svenska metodråd som arrangeras av Statens Beredning för medicinsk och social Utvärdering (SBU). Pågående och färdigställda utvärderingar inom SBU och inom metodråden i övrigt presenteras vid dessa samlingar.

Antalet ärenden som hanterats av Metodrådet det senaste verksamhetsåret är anpassat till befintliga behov och resurser.

Krav en på utökat nationellt samarbete inom vetenskaplig evidens i sjukvården ställer utökade krav på insatser från medlemmarna i Metodrådet.

Den 22 mars 2021

Elvar Theodorsson